

ZASADY WSPIERANIA PROGRAMOWO-METODYCZNEGO DRUŻYNOWYCH W ZHP

PROGRAM W ZHP

1. Zgodnie z misją ZHP realizowaną w codziennej pracy gromad/drużyn jest wspieranie młodego człowieka w rozwoju i kształtowanie charakteru. Drużynowy jest najważniejszym harcerskim wychowawcą dlatego też wspieranie drużynowego jest obowiązkiem harcerskich komend wynikającym ze *Statutu ZHP* oraz *Podstaw wychowawczych ZHP*.
2. W celu realizacji misji, drużynowy buduje w gromadzie/drużynie program wychowawczy. Program budowany jest na podstawie charakterystyki członków organizacji, ich potrzeb, marzeń, charakterystyki otoczenia działania gromady/drużyny.
3. Przez program rozumiemy całokształt działań podejmowanych przez drużynowego służących wychowaniu młodego człowieka. Celem tych działań jest wspieranie dzieci i młodzieży we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru. Program jest realizowany w gromadzie/drużynie i oparty na tych samych dla całej organizacji wartościach. Dla wspierania drużynowego, harcerskie komendy tworzą propozycje i przedsięwzięcia programowe wzmacniające realizację programu gromad/drużyn.
4. Działania programowe podejmowane przez drużynowego w celu wychowania młodego człowieka zgodnie z priorytetami wychowawczymi zawartymi w *Podstawach Wychowawczych ZHP* powinny służyć kształtowaniu następujących cech: patriotyzm, świadomość obywatelska, odpowiedzialność, aktywność we wspólnocie, prawość i uczciwość oraz życie w zgodzie z zasadami (wynikającymi z wartości uniwersalnych, społecznych, Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, wyznawanej religii), otwartość i radość, gotowość na zmiany, dzielność i zaradność, dbałość o zdrowie. Główną rolę w procesie tego wychowania odgrywa umiejętne stosowanie metody harcerskiej.
5. Na program składają się zaplanowane działania realizowane poprzez stosowanie:
 - form pracy m.in. takich jak zbiórki, biwaki, rajdy,
 - obozów i kolonii zuchowych podsumowujące roczną pracę gromad/drużyny,
 - instrumentów metodycznych takich jak: stopnie i sprawności, znaki służb, projekty.
 - przedsięwzięć programowych - organizowanych przez środowiska lub harcerskie komendy form typu rajdy, festiwale, zloty, umożliwiających gromadom/drużynom możliwość poznania innych gromad/drużyn, wymianę doświadczeń, promocję gromady/drużyny w środowisku.
 - propozycji programowych – zestawów działań proponowanych drużynom w celu wzbogacenia ich programów wychowawczych. Działania te dotyczą różnych dziedzin aktywności rozwijających i zaspakajających potrzeby członków drużyn. Mogą też dotyczyć potrzeb społecznych środowiska. Realizacja propozycji programowych uzależniona jest od decyzji drużynowego – w zależności od tego czy dana propozycja programowa wspomaga realizację celów wychowawczych założonych w programie gromady/drużyny. Propozycja programowa zawiera wskazówki do realizacji konkretnych celów wychowawczych będące inspiracją programową dla drużynowych. Umożliwia im wykazanie się własną inwencją i inicjatywą. Może składać się z zestawu konspektów zbiórek i innych konkretnych materiałów repertuarowych do wykorzystania przez drużynowego. Mogą to być propozycje do wykorzystania w codziennej działalności (Woda jest Życiem, Ścieżkami zdrowia itp.) jak i okazjonalnie (Święto Flagi, 10 kroków do stulecia, itp.).

- Idei programowej – przewodniej myśli programowej dla całego Związku Harcerstwa Polskiego na dany rok (lub kilka lat), która powinna być uwzględniona w programie przez wszystkich drużynowych ze względu na ważne cele dla całej Organizacji.

ZADANIA HARCERSKICH KOMEND

6. Wspieranie drużynowego w realizacji programu wychowawczego gromady/drużyny jest ciągłym procesem prowadzonym przez komendy szczeptów, hufców, chorągwi oraz Główną Kwaterę ZHP. Podejmowane przez nie działania mają na celu bezpośrednie lub pośrednie wspieranie drużynowego w realizacji programu wychowawczego gromady/drużyny.
7. Realizacja programu wychowawczego w zakresie zapewnienia ciągu wychowawczego jest wspierana przez komendy szczeptów. Wspierają one przedsięwzięcia dotyczące współpracy drużyn różnych poziomów i przechodzenie członków ZHP przez kolejne grupy wiekowe oraz w zakresie organizacji HAL i HAZ.
8. Główne zadania komend hufców w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
 - przygotowywanie kandydatów na drużynowych do pełnienia funkcji;
 - prowadzenie form doskonalących dla drużynowych (metodycznych i repertuarowych);
 - prowadzenie poradnictwa dla drużynowych z wykorzystaniem różnych form (spotkania, konsultacje, listy dyskusyjne itp.);
 - wspieranie i nadzorowanie procesu budowania programu w gromadach/drużynach;
 - pomoc i nadzorowanie w realizacji programu gromady/drużyny;
 - motywowanie drużyn np. poprzez współzawodnictwo;
 - prowadzenie biblioteczki, w której gromadzone są materiały metodyczne i repertuarowe;
 - promowanie propozycji programowych;
 - popularyzacja specjalności;
 - inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych dla środowisk hufca wynikających z ich potrzeb
 - wsparcie logistyczne lub materialne np. korzystanie z bazy hufca i wypracowanych przez hufiec środków, pomoc w kontaktach ze szkołą, rodzicami, środowiskiem lokalnym.
9. Na poziomie hufca za wspieranie drużynowego odpowiada: zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy hufca.
10. Zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub członek komendy realizuje zadania przy pomocy namiestnictw (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), zespołu kadry kształcącej, komisja stopni instruktorskich. Komenda hufca może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.
11. Główne zadania komend chorągwi w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
 - nadzorowanie i wspieranie działań komend hufców w zakresie wspierania drużynowych;
 - wspieranie kształcenia i doskonalenia drużynowych w hufcach;
 - organizowanie kształcenia szczeptowych, namiestników i kadry programowej hufców (doskonalenie i motywowanie instruktorów odpowiedzialnych za pracę z drużynowymi w hufcach);
 - wspieranie metodyczno-repertuarowe kadry pracującej z drużynowymi w hufcu;
 - tworzenie propozycji programowych o tematyce regionalnej – odpowiadających na potrzeby województwa, regionu;
 - promowanie ogólnozwiązkowych propozycji programowych;

- inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych odpowiadających na potrzeby środowisk;
 - wspieranie działań drużyn specjalnościowych.
12. Na poziomie chorągwi za wspieranie drużynowego odpowiada zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy chorągwi.
13. Zastępca komendanta ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek komendy realizuje zadania przy pomocy referatów (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), referatu NS, referatu i inspektoratów specjalnościowych, zespołu kadry kształcącej, komisja stopni instruktorskich. Komenda chorągwi może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.
14. Zadania Głównej Kwatery ZHP w zakresie programowo-metodycznego wspierania drużynowego:
- doskonalenie metodyk i instrumentów metodycznych;
 - opracowywanie i rozpowszechnianie podstawowych poradników metodycznych;
 - opracowywanie i rozpowszechnianie propozycji programowych dla drużyn;
 - organizowanie kształcenia, w tym form doszkalających (metodycznych i repertuarowych) dla kadry programowej chorągwi, wspieranie kształcenia i doskonalenia kadry programowej hufców;
 - inicjowanie działań specjalnościowych i popularyzacja specjalności;
 - wspieranie metodyczno - repertuarowe szefów referatów oraz kadry programowej chorągwi i hufców,
 - prowadzenie poradnictwa dla kadry z wykorzystaniem różnych form (strony internetowe, wydawnictwa);
 - inicjowanie lub przygotowanie programowe, organizacyjne i logistyczne przedsięwzięć programowych odpowiadających na potrzeby środowisk;
 - inicjowanie działań programowych odpowiadających na potrzeby kraju.
15. Na poziomie GK ZHP za wspieranie drużynowego odpowiada: zastępca naczelnika ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek Głównej Kwatery ZHP.
16. Zastępca naczelnika ds. programu i pracy z kadrą lub wyznaczony członek GK ZHP realizuje zadania przy pomocy wydziałów (zuchowego, harcerskiego, starszoharcerskiego i wędrowniczego), wydział NS, wydział i inspektoraty specjalnościowe, CSI, komisji stopni instruktorskich. GK ZHP może przyjąć odmienny sposób zorganizowania się, pod warunkiem realizacji zadań.

ODZNAKA KADRY PROGRAMOWEJ

17. Odznaka Kadry Programowej ZHP (zwana również OKP ZHP) jest potwierdzeniem kwalifikacji w zakresie tworzenia, prowadzenia i ewaluacji pracy programowej w Związku Harcerstwa Polskiego na trzech poziomach:
- Brązowa Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie hufca;
 - Srebrna Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie chorągwi;
 - Złota Odznaka Kadry Programowej ZHP – na poziomie Głównej Kwatery ZHP.
18. Odznakę Kadry Programowej ZHP przyznaje:
- Brązową – komendant chorągwi na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka komendy hufca.
 - Srebrną – Naczelnik ZHP na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka komendy chorągwi.
 - Złotą – Naczelnik ZHP na wniosek przełożonego lub kandydata, wniosek powinien być zaopiniowany przez odpowiedzialnego za program członka Głównej Kwatery.

19. Warunki przyznania Odznaki Kadry Programowej ZHP:

- Brązowej:
 - posiadanie przynajmniej stopnia podharcmistra,
 - ukończenie szkolenia dla kadry programowej hufców;
 - udział w pracach namiestnictwa, referatu lub innego zespołu programowego na poziomie hufca lub chorągwi;
 - opracowanie i opublikowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych.
- Srebrnej:
 - posiadanie przynajmniej stopnia podharcmistra,
 - posiadanie brązowej OKP ZHP,
 - ukończenie kursu dla kadry programowej chorągwi,
 - udział w pracy chorągwanego zespołu programowego (np. referatu),
 - opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców.
- Złotej:
 - posiadanie stopnia harcmistrza;
 - posiadanie srebrnej OKP ZHP;
 - ukończenie kursu dla kadry programowej organizującej program na szczeblu całej organizacji;
 - udział w pracy zespołów programowych organizujących program na szczeblu całej organizacji;
 - opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców i chorągwi.

20. Podstawą do przyznania OKP jest złożenie przez przełożonego lub kandydata wniosku zawierającego potwierdzenie spełnienia wszystkich warunków przyznania OKP danego stopnia. Wzór wniosku o przyznanie OKP jest załącznikiem nr 1 do niniejszego dokumentu.

21. Rejestr OKP prowadzą komendy nadające odznaki.

22. Odznaką Kadry Programowej jest metalowy znaczek przedstawiający dłoń i napis ZHP. Wzór znaczka stanowi załącznik nr 2.

Załącznik Nr 1

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Komendant Chorągwi

.....

**WNIOSEK O PRYZNANIE
BRĄZOWEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ**

Wnioskuje o przyznanie brązowej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje:.....

.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie przynajmniej stopnia podharcmistrza,
- 2) ukończenie szkolenia dla kadry programowej,
- 3) udział w pracy programowej zespołu programowego hufca lub chorągwi (np. namiestnictwie), w tym także w zespole pełniącym rolę namiestnictwa itp.,

- 4) opracowanie i opublikowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych.

Opis spełnienia warunków:

- Ad 1)
Ad 2)
Ad 3)
Ad 4)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1) Opinia członka komendy hufca odpowiedzialnego za sprawy programowe.
2) ...

.....
akceptacja komendanta hufca

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Naczelnik
Związku Harcerstwa Polskiego
.....

WNIOSEK O PRYZNANIE
SREBRNEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ

Wnioskuje o przyznanie srebrnej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje:.....
.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie przynajmniej stopnia podharcymistrza,
2) posiadanie brązowej OKP,
3) ukończenie kursu dla programowców szczebla regionalnego,
4) udział w pracy chorągwanego zespołu programowego (np. referatu),

- 5) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych oraz instruktorów programowych hufców.

Opis spełnienia warunków:

- Ad 1)
Ad 2)
Ad 3)
Ad 4)
Ad 5)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1) Opinia członka komendy chorągwi odpowiedzialnego za sprawy programowe.
2) ...

.....
akceptacja komendanta chorągwi

..... dn.

.....
stopień, imię i nazwisko

.....
adres poczty elektronicznej

Naczelnik
Związku Harcerstwa Polskiego

.....

WNIOSEK O PRYZNANIE
ZŁOTEJ ODZNAKI KADRY PROGRAMOWEJ

Wnioskuje o przyznanie złotej odznaki kadry programowej.

Pełnię funkcje:.....
.....

Warunki przyznania odznaki:

- 1) posiadanie stopnia harcmistrza,
3) posiadanie srebrnej OKP,
4) ukończenie kursu dla programowców szczebla centralnego,
5) udział w pracy zespołów programowych GK ZHP,

- 6) opracowanie własnych materiałów programowych lub repertuarowych przydatnych w pracy drużynowych lub instruktorów programowych hufców i chorągwi.

Opis spełnienia warunków:

Ad 1)

Ad 2)

Ad 3)

Ad 4)

Ad 5)

.....
podpis wnioskodawcy

Wykaz załączników:

- 1) Opinia członka Głównej Kwatery odpowiedzialnego za sprawy programowe.
- 2) ...

.....
akceptacja komendanta chorągwi

Zał. Nr 2

Wzór odznaki kadry programowej

